

Željko Jelenić – Jole (1949. – 2020.)

Vlado Božić, Speleološki odsjek HPD „Željezničar“

U zadnjim minutama 2020. godine napustio nas je Željko Jelenić – Jole, dugogodišnji član Hrvatskog planinarskog društva „Željezničar“, koji je u njemu bio punih 58 godina.

Željko Jelenić zvan Jole rođen je u Zagrebu 29. 10. 1949. Osnovnu školu „Nikola Demonja“ pohađao je u Trnju, gdje mu je razrednica bila planinarka Nevenka Bubanj, koja je kao izvannastavnu aktivnost djeci preporučila upis u Pionirsku sekciju Planinarskog društva „Željezničar“. Sa školskim kolegom Vladimirom Mesarićem – Dadom upisao se 1962. u PD „Željezničar“ i počeo organizirano planinariti, a ubrzo je kao član Pionirske sekcije

obišao mnoga planinarska odredišta prilagođena uzrastu članova sekcije.

Dvije godine kasnije Željko se s Dadom upisao u Alpinističku sekciju, 1966. završio alpinističku školu i počeo se baviti alpinizmom. Željko i Dado bili su stalni penjački par te su ispenjali više smjerova na Kleku i drugim planinama. Zabilježeno je da je Jole u 1967. godini ispenjao 10 smjerova, od kojih je najznačajniji uspon ostvaren tijekom ljeta te godine u Sloveniji, u dolini Tamar, u stijeni Travnik. Jole i Dado ispenjali su Ašenbrennerov smjer, tada smatran najtežim smjerom u Alpama. Osobitost toga penjanja je u tome da je tada Željko imao samo 17 godina, a Dado 18 – bili su, vjeruju, najmlađi navez koji je ispenjao Ašenbrennerov smjer.

Kao član alpinističke sekcije u razdoblju od 1967. do 1968. više je puta sudjelovao na orijentacijskim natjecanjima Janko Mišić na Samoborskom gorju.

Nakon završetka srednje škole 1968. Željko je završio električarski zanat i zaposlio se, no često je morao putovati i nije više imao vremena za alpinizam. Ipak, i dalje je bio član planinarskog društva, a 1969. našao je novo društvo – špiljare. Sa članovima Speleološkog odsjeka počeo je posjećivati špilje i jame, a prvi izlet mu je bio koncem 1969. godine u ponor Vele vode u Crnom Lugu. Taj su izlet dobro zapamtili svi sudionici, pa i Jole, jer su se svi zbog naglog nailaska vode smočili do gaća, morali su iz ponora izlaziti probijajući se kroz slap, a onda 2 sata pješčiti do Delnica po snijegu i temperaturi -20°C, tijekom čega im se sva odjeća ukrotila zbog zamrzavanja.

Među prvim akcijama 1970. godine, u kojima je sudjelovao i Jole, vrijedno je istaknuti spele-

*Jole na izlazu iz Lukine jame 1995. godine
Autor: Vlado Božić*

Ponor Vele vode u Crnom Lugu 2009. godine

Autor: arhiva SOŽ-a

ološko istraživanje područja Popovog polja u BiH, koje je vodio naš član Srećko Božičević za potrebe Geološkog instituta u Zagrebu. Jole je tada dobro zapamtio nošenje i korištenje speleoloških ljestvica. Iste godine sudjelovao je u rekognosciranju i istraživanju sjevernog i južnog dijela Velebita. U tridesetodnevnom boravku na području od Zavižana do Štirovca tada je pronađeno i djelomično istraženo desetak manjih špilja i jama.

U narednim godinama Jole je i dalje sudjelovao u radu Odsjeka, ali je, zbog stalnog posla u poduzeću, manje odlazio na speleološka istraživanja.

Kada je Joletov stariji sin Vedran odrastao (navršio 17 godina), pokazao je interes za istraživanje špilja. Kako bi mu pokazao što je speleologija, Jole je s njim 1994. boravio 3 dana u logoru u Lomskoj dulibi na Velebitu, kada je istraživana Lukina jama. Doživljaj s logora zainteresirao je i mlađeg sina Davora, koji je također htio doživjeti nešto slično, pa ga je Jole u proljeće 1995. upisao u Speleološku školu koju je organizirao SO PDS „Velebit“. Budući je Davor još bio maloljetnik (tek je navršio 12 godina), uvjet za pohađanje škole bio je da ga prati otac. Tako je i Jole, iako je već imao dovoljno speleološkog iskustva, s Davorom prošao cijelu 25. zagrebačku speleološku školu i zajedno s njim stekao naziv speleološki pripravnik.

U ljetu 1995. ponovno je organizirano istraživanje Lukine jame na Sjevernom Velebitu, pa je na njemu 15 dana sudjelovao i Jole, ovaj put s Davorom. Odmah na početku istraživanja ustanovljeno je da je na dubini od oko 130 m led prekrpio ostavljenu užad i telefonski kabel, koje je radi daljeg prodiranja u jamu trebalo osloboditi od leda. U

toj akciji sudjelovao je i Jole. Boraveći dulje vrijeme na toj dubini, stalno u ledu, oslobađajući telefonski kabel iz leda, Jole se pothladio, pa mu je nakon obavljenog posla bilo teško po zaleđenom užetu penjati van. Kako bi mu se olakšao izlazak, iskorišteno je novonabavljeno GSS vitlo i pomoću njega je izvučen Jole. Imao je tako čast da se na njemu isproba funkcionalnost novog vitla.

Jole, nažalost, nije više sudjelovao u istraživačkim akcijama Odsjeka, ali je povremeno sudjelovao u posjetama nekim špiljama. Zadnja takva posjeta ostvarena je 2009., i to ponoru Vele vode u Crnom Lugu (provjeravana je mogućnost ronjenja u sifonskom jezeru oko 1400 m udaljenom od ulaza). Nakon točno 40 godina Jole je opet bio u špilji u kojoj je bio na svom prvom špiljarskom izletu. Ujedno je tu napravljena i zadnja snimka Joleta u špilji.

Jole više nije zalazio u špilje, ali u prostorije Odsjeka jest, i tu je pratio njegov rad. Obavezno je dolazio na godišnje skupštine Speleološkog odsjeka. Jole je 2009. godine dobio priznanje za uspješan doprinos radu HPD-a „Željezničar“. Budući da su prostorije Odsjeka, smještene na tavanu zgrade, sagrađene prije više desetljeća, povremeno je bilo problema s električnom instalacijom, pa je tako Jole tijekom 2018. i 2019. godine obnovio kompletnu električnu instalaciju cijelog Odsjeka. Uz to, uveo je električnu rasvjetu u novougrađene izložbene ormariće našeg malog speleološkog muzeja.

Nažalost, Jole je preminuo prerano, u noći 31. 12. 2020. U sjećanju će nam ostati njegov karakterističan osmijeh i vedar duh.

Zbogom, Jole!

Jole na Visočici 1. siječnja 1967. godine

Autor: Vladimir Mesarić